Cena 10 gr. Środa, dnia 7 stycznia 1925 r. Nr. 7 Rok II.

Express Pomorski

Pismo niezależne i bezpartyjne

Redakcja i Administracja: Toruń, ul. Św. Katarzyny nr. 3. Telefon nr. 320

Bezczelność karła gdańskiego granicząca z obłędem.

Ciemne elementy podszczuwane przez prasę Hackenkreuzlerowską niszczą polskie mienie państw. Stanowcza postawa Rządu polskiego.

GDAŃSK, 6. 1. (PAT)

Dziś w nocy nieznani sprawcy zamalowali polskie skrzynki pocztowe kolorami czarno - biało - czerwonymi. Równocześnie prasa Gdańska, a w szczególności „Danziger Ztg." zamieściła prowokujące artykuły, wzywające ludność do kroków, mających na celu uniemożliwienie działalności poczty polskiej w Gdańsku. Zniszczone skrzynki pocztowe zastąpiono natychmiast nowemi.

GDAŃSK, 6. 1. (PAT)

W dniu dzisiejszym komisarz generalny Rzplitej Polskiej wystosował do senatu w. m. Gdańska następ. notę:

Nocy dzisiejszej złoczyńcy dopuścili się przed oczyma gdańskich władz policyjnych niewiarogodnego czynu, a mianowicie zniszczyli wywieszone przez władze polskie w wykonaniu istniejących traktatów skrzynki pocztowe i zamalowali smołą i farbą napisy, wyjaśniające użytek skrzynek, pragnąc w ten sposób uniemożliwić funkcjonowanie polskiej służby pocztowej. Na charakter tego czynu rzucają szczególne światło notatki niektórych organów prasowych Gdańska, które nawołują do gwałtów przeciwko władzom polskim, wykonującym przyznane im prawa.

Rząd polski wzywa senat:

1) do natychmiastowego przeprowadzenia śledztwa w celu wykrycia sprawców i zakomunikowania rządowi polskiemu przebiegu i wyników przeprowadzonych dochodzeń;

2) do natychmiastowego przekazania władzom prokuratorskim spraw organów prasowych, nawołujących do zniszczenia polskiego mienia, a w szczególności „Danziger Ztg." z powodu napisu pod tytułem „Danziger Protest gegen polnische Briefkasten" w numerze z dn. 6 stycznia r.b.;

3) do wydania swoim organom policyjnym jaknajostrzejszych poleceń ochrony polskiego mienia państwowego przed czynami gwałtu. W razie gdyby miejscowe siły policyjne okazały się nie wystarczającemi, rząd polski zastrzega sobie przedsięwzięcie dalszych kroków dla ochrony swego mienia i normalnego funkcjonowania urzędów. Ponadto oczekuję, że senat w. m. Gdańska przedsięweźmie w stosunku do mnie właściwe kroki z powodu zamalowania godeł państwowych Rzplitej Polskiej barwami byłego cesarstwa niemieckiego, m. i. także na skrzynce, znajdującej się na eksterytorjalnym gmachu komisarjatu generalnego Rzplitej Polskiej. (—) Strasburger, komisarz generalny.

Jak wygląda sprawiedliwość pruska?

LIPSK, 6. 1. (PAT)

Przed czwartym departamentem karnym sądu Rzeszy odbył się dziś czwarty proces przeciwko członkom związku byłych powstańców górnośląskich. Na ławie oskarżonych zasiedli właściciel handlu cygarami Paweł Buchta z Rozdzienia i 15 innych członków związku oskarżonych o to, że w latach 1923-1924 przez swą działalność w Niemczech i zagranicą brali udział w akcji, mającej na celu oderwanie niemieckiej części G. Śląska od Rzeszy niemieckiej. Buchta, któremu oskarżenie przypisuje główną rolę w tej akcji został skazany na 3 lata twierdzy i 1000 marek grzywny 4 innych oskarżonych zostało skazanych każdy na 4 miesiące twierdzy i 100 marek grzywny, reszta zaś oskarżonych na 6 miesięcy twierdzy i po 200 marek grzywny każdy. Ze względu na ciężkie materjalne położenie skazanych, sąd przyznał wszystkim z wyjątkiem Buchty okoliczności łagodzące.

Energiczne stosowanie dekretu w prasie.

RZYM, 6. 1. (PAT)

W kołach politycznych panuje wielkie ożywienie. „Trybuna" donosi, że minister spraw wewn. polecił wszystkim prefektom stosować energicznie dekret o prasie, nakazując jednocześnie kategoryczne utrzymanie porządku i zapobieżenie wszelkiego rodzaju gwałtom przeciwko dziennikom. Wśród aresztowanych w ciągu dnia wczorajszego znajduje się pewien znany działacz giełdowy, o którym w ostatnich dniach dużo mówiono w związku z memorjałem Fintiego.

Werdykt poparty przekonywującemi dowodami!

PARYŻ, 6. 1. (PAT)

„Journal" zaznacza, iż charakterystyczną cechą noty Konferencji Ambasadorów w sprawie strefy kolońskiej jest to, że sojusznicy zgodnie z tezą francuską zdecydowali oprzeć swój werdykt na przekonywujących dowodach. Dziennik wyraża zadowolenie z tego powodu, że **wyliczone uchybienia ujęte trafnie dotyczą się tylko do najbardziej typowych.** Zdaniem „Matina", Niemcy w skutek tego **tracą swe międzynarodowe położenie moralne**, które już były odzyskały. Utworzenie pozaparlamentarnego gabinetu, **zwróconego na prawo przyspieszy jeszcze front nieufności do niej.**

„Uspakajające pendant"

LONDYN, 6. 1. (PAT)

Pancernik „Monarch", który ma być zniszczony zgodnie z postanowieniami konferencji waszyngtońskiej opuścił w dniu dzisiejszym Portsmauth. Będzie on zniszczony przez flotę atlantycką, która udaje się na ćwiczenia morskie.

WILHELMSHAFEN, 6. 1. (PAT)

Z tutejszych doków spuszczono dziś na wodę wojenny okręt linjowy „Hessen". Wszedł on jako czwarty okręt do dywizji linjowych okrętów marynarki wojennej Rzeszy i stać będzie w Kilonji.

Zjazd Wojewodów w Warszawie

WARSZAWA, 6. 1. (PAT)

W drugim dniu obrad, to znaczy dn. 6 b.m. zjazd wojewodów rozpoczął swe posiedzenie o godz. 10 przed południem Omawiano sprawy organizacji Policji Państwowej i jej stosunku do władz administracyjnych. Na wysunięte przez po szczególnych pp. wojewodów wnioski odpowiadał komendant główny Policji Państwowej p. Borzemski oraz szef służby informacyjnej p. Swolken.

O godzinie 2 po południu p. minister Ratajski ogłosił zakończenie ogólnych obrad zjazdu. Obrad zarządził przerwę do godz. 4 po poł. Po przerwie omawiane były sprawy specjalne województw kresowych wschodnich jak i zachodnich. Obrady zjazdu zakończyły się o godz. 7 i pół wieczorem.

600 centnarów monet polskich przybyło już do Gdańska

GDAŃSK, 6. 1. (PAT)

Wczoraj popołudniu przybył do portu tutejszego parowiec „Prosper", na którym znajduje się ładunek monet niklowych dla Polski w ilości 600 centnarów. Monety te zostały wybite w Szwajcarji, skąd wysłano je koleją do Antwerpji, a następnie okrętem do Gdańska, z Gdańska zaś wysłane będą koleją do Warszawy. W porcie poczyniono specjalne zarządzenia w celu zabezpieczenia tego transportu.

Dąbal na widowni.

ZAGRZEB, 6. 1. (PAT)

W czasie rewizji w mieszkaniu, w którem ukrywał się Radicz znaleziono m. in. list, adresowany do Radicza a podpisany przez prezesa moskiewskiej międzynarodówki chłopskiej Dąbala. W liście tym Dąbal wzywa chłopów chorwackich do wstąpienia do międzynarodówki oraz do walki przeciwko burżuazji i kapitalizmowi.

Zjazd prasy pomorskiej.

CHOJNICE, 6. 1. (PAT)

Dziś odbył się tu zjazd przedstawicieli prasy pomorskiej, na którym reprezentowana była niemal cała prasa z Pomorza, tudzież Bydgoszczy. Ze związku syndykatów dziennikarskich przybyli pp. Bazylewski i Wierzyński z Warszawy. Przedmiotem obrad zjazdu były główne sprawy zawodowe. M. i. omówiono sejmowy projekt ustawy dziennikarskiej o izbach dziennikarskich. Zjazd zakończono wyborem zarządu syndykatu dziennikarzy pomorskich. Prezesem wybrany został jednogłośnie naczelny redaktor „Dziennika Bydgoskiego" p. J. Teska, wobec czego siedziba syndykatu przeniesiona zostanie z Grudziądza do Bydgoszczy.

Od 100 lat nie było tak ciepło

W Krakowie 16 stopni ciepła.

Krakowskie obserwatorjum zanotowało w dniu 4. b.m. temperaturę **plus 16 stopni Cels. w Krakowie** Jest to wypadek, nie notowany od 100 lat.

Obrady gabinetu Rzeszy nad notą Sprzymierzonych.

BERLIN, 6. 1. (PAT)

Gabinet Rzeszy zebrał się dziś przed południem w celu obrad nad notą sprzymierzonych w sprawie przedłużenia okupacji strefy kolońskiej. Pisma donoszą że jeszcze w ciągu dnia dzisiejszego gabinet zredaguje odpowiedź na wzmiankowaną notę.

Depesze.

LONDYN, 6. 1. (PAT)

Władze australijskie postanowiły nie przyjmować emigrantów nie posiadających minimum 40 funtów sterl

RZYM, 6. 1. (PAT)

Jak donosi „Giornale d'Italia", w Rzymie aresztowano pięciu dowódców faszystów dyssydentów Calzabiniego oraz trzech dziennik. Battistiniego, Ciafarra i Platone. Dokonano również szereg aresztowań w Ankonie, Padwie, Bergamie i Perugji.

RZYM, (PAT)

Przewidują, że otwarcie parlamentu nastąpi około 29 b.m. najdalej zaś w pierwszych dniach lutego.

RZYM, (PAT)

Papież przyjął wczoraj posła Stanisława Grabskiego na dłuższej audjencji

RZYM, (PAT)

Projekt konkordatu pomiędzy Polską a Watykanem przekazany został kolegjum kardynałów.

RZYM, (PAT)

Sytuacja polityczna w dniu dzisiejszym nie uległa zmianie. Po południu rozpoczęła obrady rada ministrów.

Zapowiedź putschu w Polsce

Przygotowują go komuniści w Gdańsku.

GDAŃSK, 6. 1.

W tych dniach przebywali w Gdańsku przedstawiciele 3-ej międzynarodówki oraz przedstawiciele komunistycznej partji sowieckiej. Przeprowadzili oni pertraktacje z tutejszymi kolonistami. Według pogłosek partji radykalnej gdańskiej pertraktacje te mają na celu **wywołanie późną wiosną putschu w Polsce i jednocześnie w Gdańsku na wzór zamachu stanu w Estonji.** Koła radykał ne gdańskie twierdzą, że w Gdańsku putsch ten będzie skierowany przedewszystkiem przeciw partji radykalnej.

Niemka zapisała Polsce cenne zbiory.

Jak donosi „Gazeta Gdańska" z Chełmna, w ostatnich dniach zmarła tam ś.p. Emilja Knorr, zapisując wszystkie drogocenne rzeczy państwu polskiemu wartości 100 000 zł. Pośród nich znajduje się szczerozłoty pas, wysadzany bardzo drogimi kamieniami, który ongiś otrzymał ś.p. jej mąż od byłego cesarza niemieckiego Wilhelma II. jako podarunek.

Nawałnica szaleje w Niemczech

Ruch kolejowy wstrzymany

Zagłębia Ruhry — zamienione w ocean.

Depesza z Hamburga z dnia 5. 1 donosi: — Na całem wybrzeżu północno niemieckiem panowała wczoraj wielka nawałnica. Wicher powyrywał kominy pozrywał dachy. Z Frankfurtu donoszą, że ruch kolejowy został wstrzymany. — W lasach Szwarzwaldu panuje wielka śnieżyca, która pozasypywała wioski. — Od dłuższ. czasu mieszkańcy Schwarzwaldu nie pamiętają takiej nawałnicy.

Nieustanne deszcze, które padają w okręgu Ruhry spowodowały powodzie. Ulice miast i miasteczek zalane są wodą. W niektórych kopalniach przerwano skutkiem powodzi prace. Zagłębie Ruhry robi wrażenie jednego wielkiego oceanu.

Litewskie życzenia.

„Königsberger Hartungsche Ztg." podaje za „Deutsche Allgemeine Ztg." życzenia noworoczne, jakie poseł litewski w Berlinie wyraził Niemcom. Poseł ten (Sidiskauskas) — pisze: — Przemoc zastosowana przez Polaków przy zajęciu prastarej stolicy Litwy (która oczekuje swojego wyzwolenia) zraniła do głębi uczucia narodu litewskiego. Wobec tego Litwa więcej niż czegokolwiek pragnie sprawiedliwego i trwałego pokoju. — „Königsberger Hartungsche Ztg." zastrzega się w przypisku, iż w szczerość życzeń Litwy wobec Niemiec będzie mo żna wierzyć dopiero po zmianie stosunku Litwy do Niemiec w Kłajpedzie.

Zbrojenia Niemiec na morzu!

PARYŻ, 6. 1.

Niemcy zamówiły w Rotterdamie w fabrykach Wiltona — według doniesień „Matina" — **szereg łodzi podwodnych.** Koncern Wiltona zaprzecza tym wiadomościom, jednak **„Matin" nie uwa ża zaprzeczeń tych za wiarogodne i podkreśla wielkie zbrojenia Niemiec na morzu.**

Faszyzm ruszył z miejsca — jak straszna lawina.

WIEDEŃ, 6. 1. (PAT)

„Neues Wiener Journal" donosi z Rzymu, że prasa faszystowska wyraża zadowolenie z tego powodu, iż Mussolini wreszcie uwzględnił żądania swego stronnictwa. Główny organ faszystowski „Impero" pisze, że jest obowiązkiem Mussolini'ego spełnić dane przyrzeczenia i surowo ukarać wrogów. Nadeszła godzina sprawiedliwości. Faszyzm ruszył z miejsca — pisze dziennik — jak straszna lawina. Wódz nasz, nawet gdyby zechciał, nie potrafi zatrzymać tej lawiny, jednak jesteśmy przekonani, że nie myśli on o tem.

METEOR WIELKOŚCI KSIĘŻYCA ZAGRAŻAŁ ZIEMI, ALE ZMIENIŁ KIERUNEK...

Medjolańskie obserwatorjum astronomiczne odkryło meteor wielkości księżyca. Olbrzymi ten meteor początkowo szybował wprost w kierunku ziemi. Gdyby meteor ten nie zmienił swego kierunku — co już podobno nastąpiło — to katastrofa dotknęłaby rzekomo całą Europę zachodnią.

Nieprawdopodobną tę historję notujemy za dziennikami rzymskimi.

TEATR MIEJSKI.

Dziś, w środę, **przestawienie popular ne po cenach do połowy zniżonych:** 17ty raz **„Sybir" G. Zapolskiej**, efektowna ta sztuka nie przestaje być atrakcją dla szerokich warstw naszej publiczności.

Jutro ostatni raz fascynująca komedja paryska **„Małżeństwo Fredeny"**, któ rej smaczna pikanterja, szczery dowcip i sentyment znajdują wyborną realizację sceniczną w grze naszego zespołu z znakomitą artystką **Olgą Orleńską** na czele. Popis śpiewaczy w 2-im akcie daro słuchacze huraganem oklasków.

W piątek przedstawienie zawieszone celem odbycia próby jeneralnej sobotniej premjery. Będzie nią kipiąca karnawałową wesołością szampańska ope retka Jana Gilberta **„Cnotliwa Zuzanna"**, w której gościąca u nas świetna prima donna tworzy wspaniałą kreacje tytułową. Partnerują pp. **Wiśniewski, Zdzitowiecki, Tatarkiewicz, Brokowski, Pawłowski, Ilcewicz, Arnolt i pp. Wrześniowska i Pillati.** Dyryguje prof. Yrley-Jurkiewicz. Akt 2-gi wystawiony okazale i malowniczo stanowić będzie niemałą atrakcję.

POSIEDZENIE POMORSKIEGO SEJMIKU WOJEWÓDZKIEGO.

W czwartek, dnia 8. stycznia 1925 r. o godzinie 10-ej przed południem odbędzie się w sali posiedzeń Rady miejskiej w Toruniu VI publiczne posiedzenie Pomorskiego Sejmiku Wojewódzkiego.

Na porządku dziennym znajdują się budżety Krajowego Związku Pomorskie go na rok 1925, zamknięcia kasowe za lata 1922 i 1923 oraz inne ważne sprawy.

Karty wstępu na posiedzenie Sejmiku Wojewódzkiego otrzymać można przedtem w Starostwie Krajowem Pomorskiem ul. Mostowa 13.

WYJAŚNIENIE.

Zamieszczona wzmianka w piśmie naszem (Nr. 4. z dnia 4 b.m.) pod tytułem „Napad i strzelanina na ul. Mostowej", a w której wymieniono nazwisko p. Karola Błocha, okazała się o tyle nieścisłą, że dotychczas nie zostało ustalonem, kto był sprawcą napadu na p. Szapańskiego.

JĘZYK URZĘDOWY W OBROCIE POCZTOWYM.

Rozporządzeniem z dn. 20 grudnia min. przemysłu i handlu zarządza, że adresy wszelkich przesyłek pocztowych i telegramów w obrocie wewnętrznym muszą być wypełnione **w języku państwowym alfabetem łacińskim.** Nazwa miejscowości musi być podana w ustalonem brzmieniu urzędowem alfabetem łacińskim. § 2 **dopuszcza język ruski i białoruski**, z użyciem cyrylicy — jednakże nazwa miejscowości musi być po dana w ustalonem brzmieniu urzędowem. W treści telegramów dopuszcza się używanie w charakterze języka otwartego wszystkich języków europejskich, oraz języków łacińskiego, hebrajskiego i japońskiego, przy zastosowaniu alfabetu łacińskiego.

Nie irytujcie się!

Złość postarza, powoduje zwapnienie arterji i skraca życie.

W niemieckiem piśmie p. t. „Ratschläge für Nervenleidende" (Rady dla nerwowo chorych) dr. Vorberg pisze:

Przeczulonego razi każda drobnostka. Człowiek nerwowy nie powinien tło maczyć się swojem usposobieniem, swą „naturą". **Musi nauczyć się poskramiania swego temperamentu. Potrzeba bowiem zastanowienia spokoju w walce o byt.** Niema sensu gniewać się o każdą małostkę życia codziennego i gniew ten brać jeszcze ze sobą do łóżka. Kto się na innych złości, ten karze siebie samego za błędy i głupotę innych. **Złość skraca życie, postarza przedwcześnie. Długo trwała złość wywołuje przedwczesne zużycie naczyń krwionośnych, doprowadza do zwapnienia arteryj.**

A więc nie złość się człowieku! Lata szybko mijają, ciesz się życiem. Staraj się o słońce i wesołość o trochę humor w twoich czterech ścianach.

Jeżeliś się zgniewał, nie używaj alkoholów. Ciepła kąpiel w wannie, lub gorąca kąpiel nóg, szklanka ciepłego mleka, wody z cytryną lub rumianku sprowadza uspokojenie. Jeżeli możesz, to po silnem podnieceniu połóż się na kwadrans i leż z zamkniętemi oczyma. Nieraz podniecony, niezdolny do pracy, znajduje uspokojenie, wyszedłszy na przechadzkę, zetknąwszy się z pocieszycielką — przyrodą. Zieleń drzew zmniejsza podniecenie. A i dobra książka jest na gniew dobrem lekarstwem.

Jeżeli umiesz grać, zasiądź do fortepianu lub weź skrzypce do ręki. Jeżeli zbierasz marki pocztowe lub numizmaty, zabierz się do nich. Bo najważniejszą sprawą jest odwrócenie uwagi od źródła podniecenia.

Jaką wartość przedstawiają skradzione wota

z cudownego obrazu Matki Boskiej w kościele O. O. Karmelitów w Krakowie? — Śledztwo w sprawie okradzenia cudownego obrazu Matki Boskiej w kościele O. O. Karmelitów w Krakowie prowadzi w dalszym ciągu ekspozytura śledcza pod „Telegrafem". Śledztwo jednak utknęło na martwym punkcie. Wyjazd wywiadowców policyjnych do Sosnowca, gdzie rzekomo skradzione wota miały być sprzedane, nie przyniósł pożądanego wyniku.

W tych dniach przeor O. O. Karmelitów nadesłał na ręce prowadzącego śledztwo, komisarza Klisza — szczegółowy wykaz skradzionych wotów, z którego wynika, że pierwsze wiadomości o ilości i wartości skradzionych wotów były nieco nieścisłe.

I tak skradziono: 1 łańcuszek damski (wartości 100 złotych), 1 branzoletkę z brylantami (200 zł.), 1 sznur pereł zwierzałych (50 zł.), 4 sznurki korali grubych i 6 sznurków cienkich korali (200 zł.), 1 złoty, dziecinny naszyjnik (50 zł), i 1 łańcuszek z granatów (50 zł).

Ceny prenumeraty: Miejscowe 2,50 zł., z odnoszeniem lub zamiejscowe 2,75 zł., za granicą 4,00. Ceny ogłoszeń: (wiersz milimetrowy) na stronie 7 łamowej 10 gr. Na stronie 4 łamowej 30 gr. Na pierwszej stronie 60 gr. Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 25% nadwyżki. Ogłoszenia drobne: wiersz napisowy 15 gr., każde następne słowo 8 gr. Ruch towarzystw 20 gr. wiersz redakcyjny. Komunikaty 30 gr. wiersz redakc. Ogłoszenia zagran. 100% nadwyżki. Za terminowy druk nie odpowiadamy. Od cen powyższych opustów nie udziela się

Administracja otwarta od 9-ej do 1-ej i od 3-ej do 6-ej. Redakcja od 4-ej do 6-ej.

Spółdzielnia Wydawnicza, Toruń. Drukarnia Robotnicza W. Pawlak i S-ka w Toruniu. Redaktor odpow. Paweł Kerpas.